

Efter direktivet skal det også sikres, at kreditor har krav på en rimelig kompensation for alle relevante inddrivelsesomkostninger, medmindre skyldneren ikke er ansvarlig for forsinkelsen (artikel 3, stk. 1, litra e).

Endvidere fastsætter direktivet, at en sælger skal kunne gøre et ejendomsforbehold gældende, hvis ejendomsforbeholdet er udtrykkeligt aftalt mellem sælgeren og køberen før levering af varen, og hvis ejendomsforbeholdet kan gøres gældende efter det lands regler, som skal anvendes ifølge den pågældende medlemsstats internationalt privatretlige regler. Kravet herom indebærer ikke, at medlemsstaterne skal fastsætte eller ændre nationale bestemmelser om gyldigheden af ejendomsforbehold (artikel 4).

Det skal ligeledes sikres, at der findes hurtige procedurer for inddrivelse af ubestridt gæld på direktivets område. Der skal normalt kunne opnås en eksigibel afgørelse inden for et tidsrum af 90 dage. Den hurtige procedure skal kunne anvendes uanset gældens størrelse, og den skal kunne anvendes af enhver kreditor, der er etableret i en EU-medlemsstat. I fristen på 90 dage skal fraregnes den tid, der medgår til forkyndelse, samt forsinkelser, der skyldes kreditors forhold, f.eks. afhjælpning af mangelfulde stævninger mv. Den hurtige inkassoprocedure gælder ikke, hvis skyldneren fremsætter indsigelser mod kravet eller proceduren, og den berører ikke reglerne i Bruxelleskonventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (artikel 5).

Direktivet skal være gennemført i medlemsstaterne inden den 8. august 2002 (artikel 6, stk. 1).

3. Gældende ret

De spørgsmål, direktivet vedrører, er reguleret i renteloven, aftaleloven, markedsføringsloven og retsplejeloven.

Direktivet har navnlig berøringsflade med rentelovens bestemmelser. Det er også med hensyn til spørgsmål om fordringshaverens adgang til at kræve morarenter i tilfælde af forsinket betaling, der er reguleret i renteloven, at direktivet navnlig giver anledning til overvejelser vedrørende behovet for at foretage ændringer i gældende dansk ret, jf. nærmere nedenfor under pkt. 4.

Den følgende beskrivelse af gældende ret er derfor koncentreret om rentelovens almindelige regler om morarente ved forsinket betaling (pkt. 3.1.), men der er også medtaget en omtale af spørgsmålet om fordringshavers adgang til at få dækket sine inddrivelsesomkostninger hos skyldner, idet der på baggrund af

direktivet også foreslås gennemført lovregler på dette område (pkt. 3.2.).

For så vidt angår de spørgsmål, der er reguleret i aftaleloven, markedsføringsloven og retsplejeloven henvises til pkt. 4.6.-4.8. nedenfor.

3.1. Rente ved forsinket betaling (morarente)

3.1.1. Renteloven gælder for rente af pengekrav på formuerettens område, jf. § 1, stk. 1. Efter loven har kreditor som udgangspunkt krav på morarenter ved forsinket betaling.

Rentelovens regler finder kun anvendelse, hvis andet ikke er aftalt eller følger af handelsbrug eller anden sædvane eller er bestemt ved eller i henhold til lov, jf. § 1, stk. 3. Loven indeholder dog beskyttelsespræceptive regler, der gælder i forbrugerforhold, jf. § 7.

Der er især udviklet sædvaner for så vidt angår morarentens begyndelsestidspunkt og rentesatsen. Desuden findes der sædvaner, der giver fordringshaver ret til at kræve renters rente. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger handelsbrug eller anden sædvane vedrørende morarente, er i praksis ofte blevet afgjort på grundlag af en udtalelse fra Det Danske Handelskammer, når sagen vedrører handelsforhold.

Rentelovens almindelige regler er endvidere fraveget i en række lovbestemmelser. Det drejer sig navnlig om bestemmelser, der indeholder en særskilt regulering af spørgsmål om begyndelsestidspunkt og rentesats. Som eksempel herpå kan bl.a. nævnes checklovens §§ 45-46, vekselovens §§ 48-49, forsikringsaftalelovens § 24, erstatningsansvarslovens § 16 og CMR-lovens § 35.

3.1.2. Morarente skal betales fra forfaldsdagen, hvis denne er fastsat i forvejen, jf. rentelovens § 3, stk. 1.

Ved pengeforpligtelser anses forfaldsdagen for at være den dag, hvor fordringshaveren kan forlange betalingen elagt (sidste rettidige betalingsdag). Rente kan ikke kræves for selve forfaldsdagen.

Forfaldsdagen anses for at være fastsat i forvejen, hvis den forud er aftalt (i almindelighed ved aftalens indgåelse, men efter omstændighederne også senere), hvis den er fastsat ved lov, jf. f.eks. erhvervslejelovens § 43 (om betalingsfristen for husleje i erhvervsforhold), eller hvis den følger af sædvaner.

Forfaldsdagen kan også være fastsat derved, at den f.eks. ifølge en lovregel indtræder samtidig med en anden begivenhed, og tidspunktet for denne begivenhed er aftalt i forvejen – eksempelvis en aftale om leveringstiden for varer sammenholdt med købelovens § 14 om samtidig udveksling af varer og købesum. Går aftalen (eller en sædvane) ud på, at betaling skal